

POZVÁNÍ KE SPOLEČNÝM MODLITBÁM

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů

18. – 25. ledna 2012

Vydala:

Česká biskupská konference

Ekumenická rada církví

Praha 2011
(pro vnitřní potřebu)

MODLITBY ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ V R. 2012

**„Všichni budeme proměněni
skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista“
(srov. 1 K 15,51-58)**

Papežská rada pro jednotu křesťanů
Komise pro víru a řád Světové rady církví

PŘEDMLUVA

Milí bratři a milé sestry v Kristu Ježíši našem Pánu!

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů pravidelně připravuje pracovní skupina z některé země. Pro rok 2012 jej vypracovala skupina složená ze zástupců římskokatolické, ortodoxní, stejně jako starokatolické a protestantských církví z Polska. Za text, který nás má provázet v rámci modlitebního týdne za jednotu křesťanů, zvolila slovo naděje vzešlé ze svědectví apoštola Pavla.

Těžko lze pátrat po důvodech tohoto výběru. Možná, že v něm hrála roli i zkušenost vzešlá z polských dějin. V nich docházelo ke dramatickému střídání vítězství i porážek. V pohledu na vlastní dějiny nemohou se Poláci vyhnout zážitku ponížení i dlouhých časů touhy po svobodě. Něco takového známe i my.

Apoštol Pavel však nepotvrzuje pozorování vyplývající z dějin. On se dívá na obecnou pozici člověka, která je jen stěží základem triumfů a vítězství. Ve chvíli, kdy člověk poznává, jaké dílo a jaký vliv na něm koná smrt a hřích a jak jej tělesnost a smrtelnost svazují, neumí počítat s heroickým vzmachem a vítězstvími. Nepotkává to až nás, lidi ovlivněné současným sekularismem. Vzpomeňme si, jak i Ježíšovi učedníci se dokázali mezi sebou dohadovat, kdo z nich je největší (Mk 9,34). Ježíšova reakce na jejich zahanbené mlčení vzápětí prozradila tajemství prvenství: první je ten, kdo slouží (Mk 9,35)! Tím poukázal na jiný charakter prvenství, z čeho roste a jak k němu mohou přijít i jeho věrní. I zkušenost učedníků ukazuje, že úvahy o vítězství jsou běžné, ovšem jejich možnost již napořád byla spjata s tím, co je postupně učil poznávat Ježíš.

Ježíšův důraz říká, že ani poslední člověk není vyřazen z podílu na vítězství a z možnosti vítězit. Je to Kristova oběť a vzkříšení, které jsou klíčem k této cestě. Na ní Kristus se svým důrazem buduje příklad, jak založit pilíře křesťanského života, kterému vítězství neujde.

Modlitební shromáždění v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů budou tvořit viditelnou podobu jednoty. Budou určující pro náš přístup k našim církevním tradicím. Poznáme všechno, co máme společné, nepřehlédneme i to, co rozděluje. V modlitebním shromáždění v Kristově blízkosti jeho proměňující moc vyloučí jakékoliv podoby vítězství jedné tradice nad druhou. V apoštolově slově se totiž dotýkáme také sportovní tematiky. Známe, že touha po vítězství umí rozdělávat a že všelijaké zápolení staví jednoho proti druhému. Vědomí, že největší je ten, kdo slouží, aby naplnil příkaz Kristův, je dopad oné moci, jež nás může moudře formovat tak, aby rok 2012 byl pro nás všechny rokem dobrým.

Jednota křesťanů přestává být jen motivem spolupráce, vstřícnosti a vzájemné tolerance. Kristova proměňující moc na pozadí vítězství nad hříchem a smrtí je klíčovým podnětem k jednotě v hloubce naší lidské existence. Žádná jiná moc nás nepozdvihuje tolik, jako Kristovo vítězství nad smrtí. Naděje, že se tato jeho moc dotýká našich srdcí, přijímání sebe sama a sblížování s druhými pod stejnou bídou postavenými, má stát na počátku našich setkání, našich modliteb a naší vděčnosti za to, že se můžeme se svou vírou s druhými sdílet a tak si vzájemně sloužit.

Tak silnou naději přejeme každému z vás, kdo se budete účastnit ekumenických shromáždění a modlitebních setkání. Moc hlubokého svědectví o Kristově vítězství jako základu vzájemné služby, necht' dále podněcuje k hledání cesty, jak více spolu žít, jak jednohlasně dosvědčovat Boží pokoj a radovat se z toho, co se z díla Kristova nás dotýká a určuje nás také proto, že nás naši bratři v Kristu z Polska soustředí na tento podivuhodný důraz apoštolského svědectví.

Ať vás všechny provází Boží milost, naplňuje Duch Kristova pokoje, aby naše shromáždění byla požehnáním.

V bratrské lásce

Mgr. Joel Ruml
předseda ERC v ČR

Mons. František Radkovský
delegát ČBK pro ekumenismus

OBSAH

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů	6
Biblický text	7
Uvedení do tématu	8
Příprava textů pro letošní týden modliteb	11
Ekumenická bohoslužba.....	12
Biblické úvahy a modlitby na osm dní.....	17
Doplňující modlitební texty.....	25
Ekumenický život v Polsku	30
Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968–2012.....	34
Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů.....	39

IN MEMORIAM

Monsignor Eleuterio Francesco Fortino

Během setkání mezinárodní komise ve Varšavě v září roku 2010 jsme se dozvěděli, že zemřel Mons. Eleuterio Francesco Fortino, druhý tajemník Papežské rady pro jednotu křesťanů a dlouholetý člen Mezinárodní komise pro přípravu Týdne modliteb za jednotu křesťanů. Jeho oddaná služba jednotě a zvláště podpora modliteb na tento úmysl patřily mezi mnohé dary, jež ochotně sdílel s ostatními členy komise. Letošní texty jsou věnovány jeho památce. Kéž se jejich použitím přiblíží naplnění Kristovy modlitby „aby všichni byli jedno... aby tak svět uvěřil.“

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů

Celoroční snaha o jednotu

Tradičním termínem Týdne modliteb za jednotu křesťanů jsou na severní polokouli dny 18. – 25. ledna. Tato data navrhl v r. 1908 Paul Wattson, aby spojil svátky sv. Petra a sv. Pavla, a tato doba tak má symbolický význam. Na jižní polokouli, kde leden patří do období prázdnin, využívají církve k oslavě týdne modliteb jiné dny, např. kolem Letnic (jak zněl návrh Hnutí pro víru a řád v r. 1926), jež mají pro jednotu církve také symbolický význam.

Jsme si vědomi nutnosti takové flexibility a byli bychom rádi, kdybyste předkládaný materiál chápali jako pozvání a nacházeli si celoročně čas k vyjádření toho stupně jednoty, kterého církve již dosáhly. Je to pozvání ke společné modlitbě za plnou jednotu podle vůle Ježíše Krista.

Přizpůsobení textu

Tento materiál je nabízen s předpokladem, že bude dle možností přizpůsoben potřebám místního společenství. V takovém případě je nutné vzít v úvahu místní liturgické a bohoslužebné zvyky i celý společenský a kulturní kontext. K úpravám by se mělo přistupovat ekumenicky.

Na některých místech již existují ekumenické struktury, které mohou materiál zpracovat. Doufáme, že tam, kde dosud nejsou, poslouží právě potřeba přizpůsobení textu jako podnět pro jejich vznik.

Užívání materiálu k týdnu modliteb

- Církvím a křesťanským společenstvím, které slaví týden modliteb při společném setkání, nabízíme řád ekumenické bohoslužby.
- Církve a křesťanská společenství mohou též předkládaný materiál začlenit do vlastních bohoslužebných textů a použít modlitby z ekumenické bohoslužby, modlitby osmi dní i další texty při svých setkáních.
- Společenství, slavící týden modliteb každodenní bohoslužbou, mohou využít materiál pro jednotlivé dny.
- Ti, kdo chtějí téma týdne modliteb využít ke studiu Bible, se mohou inspirovat biblickými texty a úvahami na jednotlivé dny. Rozhovor o textu může být shrnut v modlitbě pro příslušný den.
- Ti, kdo se modlí soukromě, mohou z materiálu čerpat pro své modlitební úmysly. Posílí se tak jejich vědomí, že při modlitbě za viditelnější jednotu Kristovy církve setrvávají ve společenství s dalšími lidmi po celém světě.

Biblický text

(1 K 15,51-58)¹

⁵¹*Hle, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni,*

⁵²*naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živí proměněni. ⁵³Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost. ⁵⁴A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je psáno:*

,Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil!

⁵⁵*Kde je, smrti, tvé vítězství?*

Kde je, smrti, tvá zbraň?‘

⁵⁶*Zbraní smrti je hřích a hřích má svou moc ze zákona. ⁵⁷Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!*

⁵⁸*A tak, moji milovaní bratří, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná.*

---

¹ Všechny biblické texty, názvy a zkratky knih i biblická vlastní jména jsou převzata z Českého ekumenického překladu (*Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona*. Praha: Česká biblická společnost 1995).

Uvedení do tématu

Materiály pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2012 připravila pracovní skupina složená ze zástupců římskokatolické církve, pravoslavné církve, starokatolické církve a protestantských církví, které působí v Polsku.

Po důkladné debatě, do níž se zapojili zástupci nejrozličnějších polských ekumenických kruhů, bylo rozhodnuto zaměřit se na téma, které souvisí s proměňující mocí víry v Krista, zvláště ve spojení s modlitbou za viditelnou jednotu církve, těla Kristova. Podkladem se stala korintské církvi určená slova sv. Pavla, která hovoří o dočasné povaze našeho života (se všemi jeho zjevnými „vítězstvími“ a „porážkami“) ve srovnání s tím, co obdržíme skrze Kristovo vítězství ve velikonočním tajemství.

Proč právě toto téma?

Dějiny Polska jsou sérií porážek a vítězství. Mnohokrát byla tato země obsazena, rozdělena, utlačována sousedními mocnostmi a nepřátelskými systémy. Trvalá touha po svobodě a snaha překonat zotročení vtiskly polským dějinám charakteristiku, která vedla k významným změnám v životě celého národa. Tam, kde je vítězství, jsou však vždy i porážení, kteří se neúčastní radosti a jáso tu vítězů.

Zmíněné dějiny polského národa vedly ekumenické skupiny, jež se podílely na přípravě předkládaného materiálu, k hlubšímu zamyšlení nad tím, co to znamená „vítězit“ a „být poražen“, zvláště s ohledem na skutečnost, že jazyk „vítězství“ se tak často vyjadřuje triumfálními pojmy. Kristus nám však ukazuje způsob zcela odlišný!

V roce 2012 se v Polsku a na Ukrajině uskuteční mistrovství Evropy ve fotbale. K něčemu takovému by ovšem v uplynulých letech dojít nemohlo. Mnoho lidí považuje tuto událost, kdy budou stovky milionů fanoušků čekat z této části Evropy zprávy o vítězství svých týmů, za další „národní vítězství“. S tímto příkladem v mysli můžeme ale vzpomenout i na úděl těch, kdo nevíteží – nejen ve sportu, ale ani v životě, ve svém společenství. Kdo si vzpomene na ty, kdo prohráli, kdo jsou neustále poráženi v důsledku nepříznivých okolností a podmínek? Soupeření a rivalita trvale provázejí nejen sport, ale také politiku, obchod, kulturu, a dokonce život v církvi.

Když se Ježíšovi učedníci přeli o to, „kdo je největší“ (Mk 9,34), ukázalo se, že i mezi nimi je tento impuls velmi silný. Ježíšova reakce je ale prostá: „Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech“ (Mk 9,35). Tato slova mluví o vítězství skrze vzájemnou službu a pomoc a pomáhají posilovat sebevědomí těch, kdo jsou „poslední“, těch, na něž se zapomíná a kdo jsou vytlačováni na okraj. Nejlepším příkladem takové pokorné služby je pro všechny křesťany Ježíš Kristus, jeho vítězství skrze smrt a jeho vzkříšení. Právě v jeho životě, činech, učení, utrpení, smrti a zmrtvýchvstání chceme hledat inspiraci pro moderní a vítězný život z víry, takový život, jenž se projevuje účastí na společenském životě v duchu pokory, služby a věrnosti evangeliu. Když se Ježíš připravoval na příchod svého utrpení a smrti, modlil se, aby jeho učedníci byli jedno, aby tak svět uvěřil. Tohoto „vítězství“ lze dosáhnout jen skrze duchovní proměnu, obrácení. Právě proto jsme zvolená slova apoštola národů považovali za vhodná témata k rozjímání. Cílem je dosáhnout takového vítězství, jež spojí všechny křesťany ve službě Bohu a bližnímu.

Když se modlíme za plnou a viditelnou jednotu církve a usilujeme o ni, budeme my sami se svými jednotlivými tradicemi proměněni, přetvořeni a připodobněni Kristu. Jednota, za níž se modlíme, vyžaduje, abychom obnovili ty formy života církve, na něž jsme si již zvykli. Je to nádherná představa, ale zároveň může vyvolat strach. Taková jednota není jen pohodlným

uznáním přátelství a spolupráce. Vyžaduje ochotu přestat si navzájem konkurovat. Musíme se umět otevřít jeden druhému, nabídnout své dary a obdržet dary od ostatních lidí, abychom mohli skutečně vstoupit do nového života v Kristu, který je tím jediným a pravým vítězstvím.

V Božím plánu spásy je místo pro každého. Ve své smrti a vzkříšení objímá Kristus všechny, vítěze i poražené, „aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný“ (J 3,15). I my můžeme mít na jeho vítězství podíl. Stačí v něj uvěřit a uvidíme, že přemáhat zlo dobrem je pro nás snazší.

Osm dní, při nichž se zamýšlíme nad svou proměnou v Kristu

V nadcházejícím týdnu jsme pozváni, abychom se hlouběji ponořili do své víry a byli proměněni skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista. Biblická čtení, komentáře, modlitby i otázky k zamyšlení se zabývají různými aspekty toho, co tato skutečnost znamená pro život křesťanů a jejich vzájemnou jednotu v dnešním světě a pro něj. Začneme úvahami nad Kristem služebníkem a necháme se vést až k závěrečné oslavě jeho kralování skrze kříž a vzkříšení.

První den: Proměnění Kristem služebníkem

Syn člověka přišel, aby sloužil (srov. Mk 10,45)

Během prvního dne se setkáváme s Ježíšem kráčeícím k vítězství skrze službu. Vidíme ho jako toho, který „nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mk 10,45). Pro Kristovu církev to znamená, že má být společenstvím služby. Využíváme-li své rozmanité dary ve společné službě lidem, projevíme tak viditelnou jednotu v Kristu.

Druhý den: Proměnění trpělivým čekáním na Pána

Připusť to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá (Mt 3,15)

V tomto dni se soustředíme na trpělivé očekávání Pána. K dosažení jakékoli změny je vytrvalost a trpělivost nezbytná. Modlitba k Bohu za proměnu je navíc projevem víry a důvěry v jeho sliby. Ti, kdo se během tohoto týdne modlí za viditelnou jednotu církve, se bez trpělivosti neobejdou. Veškeré ekumenické snahy vyžadují čas, vzájemnou pozornost a společné úsilí. Jsme povoláni, abychom spolupracovali na díle Ducha při sjednocování křesťanů.

Třetí den: Proměnění trpícím služebníkem

Kristus za nás trpěl (srov. 1 P 2,21)

Tento den nás zve, abychom se zamysleli nad Kristovým utrpením. Tím, že následují Krista, trpícího služebníka, jsou křesťané povoláni, aby projevovali solidaritu se všemi trpícími. Čím víc se přibližujeme Kristovu kříži, tím víc se přibližujeme i sobě navzájem.

Čtvrtý den: Proměnění Pánovým vítězstvím nad zlem

Přemáhej zlo dobrem (Ř 12,21)

Texty tohoto dne nás přivádějí k boji se zlem. Zvítězit v Kristu znamená překonat všechno, co poškozují Boží stvoření a vzdaluje nás od sebe navzájem. V Ježíši jsme povoláni, abychom měli podíl na tomto novém životě, spolu s ním bojovali proti všemu, co je v našem světě zkažené, důvěřovali v dobro a radovali se z něho. Jsme-li rozdělení, nemáme dost sil k tomu, abychom mohli zlo porazit.

Pátý den: Proměnění pokojem zmrtvýchvstalého Pána

Ježíš se postavil uprostřed nich a řekl: Pokoj vám (J 20,19)

Během tohoto dne oslavujeme pokoj zmrtvýchvstalého Pána. Právě on je velikým vítězem nad smrtí a nad světem temnoty. Sjednucuje své učedníky, kteří byli ochromeni strachem, a otevírá před námi naději na nový život, kdy budeme jednat ve shodě s jeho královstvím. Zmrtvýchvstalý Pán sjednocuje a posiluje všechny věřící. Pokoj a jednota jsou známkami toho, že jsme proměňováni ve vzkříšení.

Šestý den: Proměnění vytrvalou Boží láskou

To vítězství je naše víra (srov. 1 J 5,4)

V tomto dni zaměříme pozornost na nekonečnou Boží lásku. Projevuje se ve velikonočním tajemství a právě ono nás také zve, abychom se vydali novou cestou víry. Tato víra překonává strach a otevírá naše srdce moci Ducha Svatého. Zve nás také k přátelství s Kristem a v něm i s druhými lidmi.

Sedmý den: Proměnění Dobrým pastýřem

Pas mé ovce! (J 21,19)

Biblický text nám v tento den ukazuje, jak Pán posiluje své stádo. Následujeme Dobrého pastýře a jsme povoláni, abychom se posilovali navzájem v Pánu a podpírali též slabé a ztracené. Je jen jeden Pastýř, a my jsme jeho lid.

Osmý den: Sjednocení pod Kristovou vládou

Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn (Zj 3,21)

Během posledního dne Týdne modliteb za jednotu křesťanů oslavujeme Kristovu vládu. Jeho vítězství nám umožňuje, abychom se do budoucnosti dívali s nadějí. Pomáhá nám také překonávat vše, co nám brání, abychom se s ním i s druhými lidmi dělili o plnost života. Křesťané vědí, že jednota je především darem od Boha. Je to podíl na Kristově slavném vítězství, které překonává všechny podoby rozdělení.

Příprava textů pro letošní týden modliteb

První návrh letošních textů modliteb za jednotu připravila v období od února do června 2010 skupina, kterou sezvala Komise pro dialog mezi Polskou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví v Polsku. Rádi bychom poděkovali všem, kteří k práci přispěli. Patří mezi ně zvláště tito lidé:

- Edward Puślecki (generální superintendent Evangelické církve metodistické, Varšava)
- biskup Krzysztof Nitkiewicz (Církev římskokatolická, biskup sandoměřský)
- Monika Waluś (Církev římskokatolická, Józefów)
- Kalina Wojciechowska (Evangelická luterská církev, Varšava)
- Rev. Andrzej Gontarek (Polsko-katolická církev, Lublin)
- Rev. Ireneusz Lukas (Evangelická luterská církev, Varšava)
- Rev. Henryk Paprocki (Polská autokefální pravoslavná církev, Varšava)
- P. Sławomir Pawłowski, SAC (Církev římskokatolická, Lublin)

Navržený text byl dokončen během setkání mezinárodní přípravné skupiny, kterou jmenovaly Komise pro víru a řád Světové rady církví a Papežská rada pro jednotu křesťanů. Setkání proběhlo v září 2010 v prostorách sekretariátu Polské biskupské konference („Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski“) ve Varšavě a jeho účastníci chtějí vyjádřit svou vděčnost celé biskupské konferenci a jejímu předsedovi za to, že nabídli své pohostinství. Komise též vyjadřuje svou vděčnost arcibiskupu Jeremiaszovi, předsedovi Ekumenické rady církví v Polsku, a biskupu Tadeuszi Pikusovi, předsedovi Rady pro ekumenismus Polské biskupské konference, kteří sestavili polskou pracovní skupinu. Dále náš dík patří koordinátorům skupiny, Rev. Ireneuszi Lukasovi (Evangelická luterská církev) a P. Sławomiru Pawłowskému (Církev římskokatolická) i všem ostatním, kteří mezinárodní skupině při práci nějakým způsobem pomáhali.

Ekumenická bohoslužba

„Všichni budeme proměněni skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista“ (srov. 1 K 15,51-58).

Texty ekumenické bohoslužby pro Týden modliteb za jednotu křesťanů 2012 vznikly v Polsku. Inspiraci pro přípravu liturgie čerpala zdejší ekumenická skupina ze zkušenosti polských křesťanů, kteří prošli obdobím radosti i nepřátelství. Dějiny Polska jsou poznamenány řadou porážek, vítězství, invazí, dělení a útlaku ze strany cizích mocností a nepřátelských systémů. Právě proto je pro Poláky charakteristická trvalá snaha překonat všechny druhy zotročení a touha po svobodě.

Za téma bohoslužby byl zvolen text z prvního listu Korintským 15,51-58, který hovoří o proměňující moci víry v Krista, zvláště v souvislosti s modlitbou za viditelnou jednotu církve, těla Kristova. Když se za tuto plnou a viditelnou jednotu církve modlíme a usilujeme o ni, budeme my sami se svými jednotlivými tradicemi proměněni, přetvořeni a připodobněni Kristu. Je to nádherná představa, ale zároveň v nás může vyvolat strach. Jednota, za niž se modlíme, vyžaduje, abychom obnovili ty formy života církve, na něž jsme si již zvykli. Taková jednota není jen pohodlným uznáním přátelství a spolupráce. Vyžaduje ochotu přestat si navzájem konkurovat. Musíme se umět otevřít jeden druhému, nabídnout své dary a obdržet dary od ostatních lidí, abychom mohli skutečně vstoupit do nového života v Kristu, který je tím jediným a pravým vítězstvím.

Řád bohoslužby

I.) Zahájení

Podle místních zvyků se může konat procesí se zpěvem, po kterém následuje vstupní modlitba a úkon kajícího pokání.

II.) Bohoslužba slova

Nabídnuta jsou tři čtení z Písma. Čtení z prvního listu Korintským, kap. 15, je pro letošní téma podstatné. Po čteních následuje kázání/homilie nebo jiný způsob výkladu přečtených textů. Následovat může vyznání víry (krédo).

III.) Modlitba jednoty a proměny

Klíčovými myšlenkami přímluv jsou jednota a proměna různých situací. Po prosbách následuje pozdravení pokoje.

V Polsku existuje zvyk rozdělovat před štědrovečerní večeří, v kostelech o Vánocích a také v práci zvláštní druh oplatky (polsky „oplatek“). Jde o tradici rozšířenou i mezi Poláky žijícími v zahraničí a dodržují ji jak příslušníci nejrůznějších vyznání, tak nevěřící. Každý člověk dostane jednu oplatku. Poté si odlomí kousek z oplatky druhého člověka a ten sní. Tímto způsobem si lidé navzájem přejí vše nejlepší. Dělení se o oplatku je symbolem jednoty, lásky a odpuštění mezi lidmi, k nimž přišel Spasitel. Ačkoliv se nejedná o eucharistii, je to podobný obřad a symbolizuje přítomnost toho, který se narodil v „Domě chleba“ (Betlémě) a sám se stal chlebem života – Ježíše Krista.

Nejsou-li k dispozici „oplatky“ ani nic podobného, lze použít obyčejný chléb. Namísto navrženého obřadu je možné udělat pozdravení pokoje podle místních zvyků.

IV.) Závěr

Tvoří ho modlitba odevzdání se, která se opírá o témata jednotlivých dní oktávy. Bohoslužbu pak uzavírá požehnání, které se může konat podle místních zvyků.

ŘÁD BOHOSLUŽBY

P: předsedající, V: všichni, L: lektor

I.) Zahájení

Vstupní zpěv nebo preludium

Během něj přicházejí v procesí duchovní a asistence.

Přivítání

P: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Svatého Ducha ať je s vámi se všemi.

V: I s tebou.

Úvod

Po pozdravu a přivítání lze přítomné krátce uvést do letošního tématu. Předsedající může říci:

P: Hle, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni.

V: Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.

P: Bůh sám je v Kristu vítězem. Vítězství však vyžaduje úsilí a námahu. Když se modlíme o plnou a viditelnou jednotu církve a usilujeme o ni, my sami se svými jednotlivými tradicemi budeme proměněni, přetvořeni a připodobněni Kristu. Křesťané chtějí toto dílo konat společně, bez triumfalismu, ale v pokoře, ve službě Bohu a bližnímu podle příkladu Ježíše Krista. Právě v tomto postoji chceme Boha společně prosit a usilovat o jednotu.

Vstupní modlitba

P: Všemohoucí Bože,
prostřednictvím Ježíše nám sděluješ,
že každý, kdo chce být prvním, se musí stát posledním a služebníkem všech.
Vstupujeme do tvé přítomnosti a víme,
že tvého vítězství lze dosáhnout jen skrze bezmoc kříže.
Přicházíme tě prosit, aby tvá církev byla jedna.
Nauč nás pokorně přijímat skutečnost, že jednotu je darem tvého Svatého Ducha,
a tímto darem nás proměňuj a přetvářej,
abychom se lépe podobali tvému Synu Ježíši Kristu.

V: Amen.

Modlitba pokání

P: Všemohoucí Bože, i když máme být v Kristu jedno, trváme na své nejednotě.
Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

Případně se může zpívat „Kyrie eleison“.

P: I když nasloucháme evangeliu, zatvrzujeme svá srdce. Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

P: Neumíme ti sloužit ve svých bratřích a sestřích. Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

P: Neposlušností Adama a Evy se mezi nás dostalo utrpení a smrt, stvoření bylo zraněno a rozděleno. Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

Následuje chvíle ticha.

P: Kéž se nad námi všemohoucí Bůh smiluje, odpustí nám hříchy a dovede nás do života věčného.

V: Amen.

II.) Bohoslužba slova

Čtení: Abk 3,17-19; 1 K 15,51-58; J 12,23-26

Hymnus

Homilie

Následuje chvíle ticha nebo instrumentální hudby.

Vyznání víry

Recituje se krédo – apoštolské či nicejsko-cařihradské.

Hymnus nebo vhodná píseň

Během zpěvu se dopředu přinášejí „oplatki“ a jsou položeny na stůl uprostřed bohoslužebného prostoru.

III.) Modlitba jednoty a proměny

P: Sjednoceni v Kristu, který nám dává vítězství, se společně modleme k Bohu:

Za církvev, tělo Kristovo; abychom všichni dokázali skutečně žít jednotu, kterou dostáváme skrze Ducha Svatého. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za představené všech církví; aby byli věrni jednotě, k níž jsou všichni křesťané povoláni. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za národy světa; aby mezi sebou žily v míru a společně usilovaly o spravedlnost pro všechny lidi. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za všechny lidi; abychom byli dobrými správci země. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za celou naši společnost; abychom byli proměněni a stali se pozornými vůči druhým. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za nemocné a trpící; aby byli proměněni tvou uzdravující přítomností. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za všechny rodiny a domácnosti; aby jejich námahy i radosti vyústily do tvé lásky. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Za umírající; aby je utěšovala tvá přítomnost. Bože, naše sílo:

V: Proměň nás svou milostí.

P: Zůstávej, Pane, mezi námi a daruj nám jednotu a pokoj.

V: Amen.

Modlitba Páně

P: Když učedníci prosili Ježíše „Pane, nauč nás modlit se,“ odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte“:

V: Otče náš... (může se zpívat)

Pozdravení pokoje a dělení oplatky

V Polsku existuje vánoční zvyk dělit mezi sebou doma i v kostele „oplatki“. Dostává ji každý přítomný člověk. Dělí se potom o ni tak, že ulomí kousek z oplatky druhého člověka a ten sní. Tímto způsobem si lidé navzájem přejí vše nejlepší. Rozdělování oplatky je symbolem jednoty, lásky a odpuštění. Nabízíme vám, abyste na znamení pokoje a jednoty tento obřad vykonali.

P: Pokoj Páně ať zůstává vždycky s vámi.

V: I s tebou.

P: Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.

IV.) Závěr

Hymnus

Během zpěvu se může konat sbírka.

Modlitba odevzdání se

P: Pamatujme na to, co apoštol Pavel napsal v prvním listu Korintským (1 K 15,57-58): „Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista! A tak, moji milovaní bratří, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná.“

Chvalte Pána, jenž nás vede k jednotě! Otče, odevzdáváme ti tento týden modliteb za prohloubení naší jednoty v Kristu. On porazil smrt a povolal nás k novému životu v Duchu. Proto se modlíme:

P: Byli jsme proměněni Kristem služebníkem...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme proměněni trpělivým čekáním na Pána...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme proměněni trpícím služebníkem...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme proměněni Pánovým vítězstvím nad zlem...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme proměněni pokojem zmrtvýchvstalého Pána...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme proměněni vytrvalou Boží láskou...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme proměněni Dobrým pastýřem...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

P: Byli jsme sjednoceni pod Kristovou vládou...

V: Pošli nás a společně půjdeme.

Požehnání a vyslání

Požehnání může udělovat několik duchovních bud' tak, jak je uvedeno níže, nebo jiným způsobem.

P: Pán s vámi.

V: I s tebou.

P: Hospodin ať vám žehná a chrání vás.

Hospodin ať nad vámi rozjasní svou tvář a je vám milostiv.

Hospodin ať k vám obrátí svou tvář a obdaří vás pokojem.

V: Amen.

nebo

P: Požehnání všemohoucího Boha Otce, Syna i Ducha Svatého ať je vždycky s vámi.

V: Amen.

P: Jděte v pokoji Kristově!

V: Bohu díky!

Závěrečný zpěv

Biblické úvahy a modlitby na osm dní

První den: Proměnění Kristem služebníkem („Syn člověka přišel, aby sloužil“)

Za 9,9-10	„Král spravedlivý a zachráněný, pokořený“
Ž 131	„Nemám domýšlivé srdce“
Ř 12,3-8	„Máme rozličné dary, abychom jimi sloužili“
Mk 10,42-45	„Syn člověka přišel, aby sloužil“

Komentář

Příchod Mesiáše a jeho vítězství byly plodem jeho služby. Ježíš chce, aby duch služby naplňoval také srdce těch, kdo se ho rozhodli následovat. Učí nás, že pravá velikost spočívá ve službě Bohu a bližnímu. Kristus nám dodává odvahu, abychom objevovali, že on je ten, pro koho „sloužit znamená kralovat,“ jak tvrdí staré křesťanské pořekadlo.

Zacharjásovo proroctví o vítězném a pokorném králi se naplnilo v Ježíši Kristu. On, Král pokoje, přichází do vlastního, do Jeruzaléma – „Města pokoje“. Nedobývá ho lstí ani násilím, ale mírností a pokorou.

Žalm 131 stručně, ale výstižně popisuje duchovní pokoj, který je plodem pokory. Obraz matky a dítěte je symbolem něžné Boží lásky a důvěry v Boha, k níž je povoláno celé společenství věřících.

Apoštol Pavel vyzývá, abychom střízlivě a pokorně zhodnotili sami sebe a poznali své schopnosti. I když máme rozličné dary, jsme jedním tělem Kristovým. Každé z našich tradic dal Bůh při rozdělení zvláštní dary a my jsme povoláni, abychom je dávali do služby druhým.

„Vždyť Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mk 10,45). Svou službou Kristus vykoupil náš zamítavý postoj vůči službě Bohu. Stal se příkladem pro nápravu všech vztahů mezi lidmi. „Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem“ – to jsou nová kritéria velikosti a předního postavení.

V listu Římanům nám Pavel připomíná, že jsme dostali rozmanité dary, abychom je dávali do služby: proroctví, duchovní službu, vyučování, povzbuzování, rozdávání, vedení a milosrdenství. Navzdory vší rozmanitosti jsme vždy jedním tělem v Kristu a údy jeden druhého. Užívání rozličných darů pro společnou službu zviditelňuje naši jednotu v Kristu. Společné úsilí křesťanů o dobro lidstva, boj s chudobou a nevědomostí, obrana utiskovaných, péče o mír a zachování života, rozvoj vědy, kultury a umění, to jsou projevy praktického ekumenismu, jehož je církvi i světu velmi zapotřebí. Následování Krista služebníka dává výmluvnost tomu, kdo svědčí o evangeliu, neboť proměňuje nejen mysl, ale i srdce. Společná služba je znamením přicházejícího Božího království, království Krista služebníka.

Modlitba

Všemohoucí věčný Bože, následování tvého Syna, který se vydal cestou služby, nás přivádí od povýšené neposlušnosti k pokoře srdce. Sjednot' nás svým Duchem, aby se v naší službě bratřím a sestrám zjevovala tvá pravá tvář. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Které příležitosti ke službě nejvíce ohrožuje pýcha a povýšenost?
2. Jak nejlépe lze zajistit, aby ti, kdo působí v církvi, vnímali svou práci jako službu?
3. Jak můžeme navzdory různorodosti našich tradic vydávat společné svědectví o Kristu služebníku?

Druhý den: Proměnění trpělivým čekáním na Pána („Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá“)

1 S 1,1-20	„Chana měla důvěru a trpělivě čekala“
Ž 40	„Trpělivé čekání na Pána“
Žd 11,32-34	„Svou vírou dobývali království, uskutečňovali Boží spravedlnost“
Mt 3,13-17	„Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá“

Komentář

Vítězství bývá často spojováno s okamžitým triumfem. Každý zná ten pocit úspěchu, když po námaze a boji přijdou gratulace, uznání a často i odměny. V těchto radostných chvílích si jen málokdo uvědomuje, že z křesťanského hlediska je vítězství dlouhodobým procesem proměny. Budeme-li vítězství nahlížet jako proměnu, pochopíme, že nastává v čas stanovený Bohem, a ne námi, že vyžaduje trpělivou důvěru v Boha a hlubokou naději.

Právě o takové trpělivé důvěře a naději svědčila Chana. Po mnoha letech, kdy nemohla otěhotnět, prosí Boha o dítě a nedbá na to, že kněz v chrámu její slzy považuje za projev opilství. Když ji Élí ujistí, že Bůh její modlitby vyslyší, prostě mu důvěřuje a smutek ji opouští. Chana počala a porodila syna a pojmenovala ho Samuel. Toto veliké vítězství se netýká národů či vojsk, ale je výsledkem osobního zápasu. Chanina důvěra a naděje vedou nejen k její proměně, ale také k proměně jejího lidu, jemuž Bůh pomohl právě skrze Samuela.

Žalmista zasazuje Chanino trpělivé čekání na Pána do zápasu jiného druhu. Hledá vysvobození ze situace, o níž nic bližšího nevíme a kterou nazývá „jáma zmaru, tůň bahna“. Děkuje Bohu, že proměnil jeho hanbu a zmatek, a vyjadřuje důvěru ve vytrvalou Boží lásku.

Autor listu Židům připomíná trpělivost lidí, jako byl Abraham (6,15), i dalších, kteří dokázali zvítězit vírou a důvěrou v Boha. Uvědomíme-li si, že Bůh zasahuje a vstupuje do lidských dějin, nepodlehne pokušení být vítězi v lidských ohledech.

Hlas, který v evangeliu zaznívá z nebe při Kristově křtu a oznamuje: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil,“ se zdá být zárukou okamžitého úspěchu Kristova mesiášského poslání. Když ale Ježíš odporuje zlému, nečiní tak proto, aby co nejdříve uvedl Boží království. Místo toho svým životem a službou, které povedou k jeho smrti na kříži, trpělivě zjevuje, co život v království znamená. Boží království se naplno projevuje v Kristově zmrtvýchvstání, nebylo však ještě plně uskutečněno. Konečné vítězství nastane až s druhým příchodem Páně, na nějž čekáme s trpělivou nadějí a důvěrou a přitom voláme „Přijď, Pane Ježíši!“

Stejnou trpělivost a důvěru vyžaduje i touha po viditelné jednotě církve. Modlitba za jednotu se podobá modlitbě Chany nebo žalmisty, úsilí o ni předpokládá činy podobné těm, o nichž píše list Židům. Trpělivé očekávání totiž není projevem bezmoci či pasivity, ale hluboké důvěry, že jednota není naším dílem, ale darem Božím. Trpělivé čekání, modlitba a důvěra nás proměňují a připravují na příchod viditelné jednoty církve tak, jak ji chce Bůh, a ne my.

Modlitba

Věrný Bože, na tvé slovo se vždy můžeme spolehnout. Dej, ať jsme jako Ježíš trpěliví a důvěřujeme ve tvou nekonečnou lásku. Osvěcuj nás svým Svatým Duchem, abychom tvé dokonalé spravedlnosti nekladli překážky svými unáhlenými soudy, ale ve všech věcech rozpoznávali tvou moudrost a lásku. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Ve kterých životních situacích máme intenzivněji důvěřovat v Boží přísliby?
2. Ve kterých oblastech života církve lze nejspíše sklouznout k unáhlenému jednání?
3. Ve kterých situacích mají křesťané vyčkávat, a kdy mají společně jednat?

Třetí den: Proměnění trpícím služebníkem („Kristus za nás trpěl“)

Iz 53,3-11	„Muž plný bolesti, zkoušený nemocemi“
Ž 22,12-24	„Nepohrdl poníženým, v opovržení ho neměl“
1 P 2,21-25	„Kristus za nás trpěl“
L 24,25-27	„Což neměl Mesiáš to vše vytrpět?“

Komentář

Je Božím paradoxem, že Bůh dokáže přeměnit tragédie a katastrofy ve vítězství. On proměňuje všechna naše trápení a neštěstí i všechny dějinné bolesti ve zmrtvýchvstání, jež zahrnuje celý svět. I když se zdá, že je poražen, je právě on skutečným vítězem, kterého nemůže nic a nikdo překonat.

Jímavé Izajášovo proroctví o Hospodinově trpícím služebníkovi se v Kristu dokonale naplnilo. Poté, co projde nezměrnou trýzní, uvidí muž bolesti své potomstvo. Tím potomstvem jsme my, kteří jsme se narodili ze Spasitelova utrpení. Tak se z nás všech stává v něm jedna rodina.

Dalo by se říci, že žalm 22 není jen napsán o Ježíši, ale též pro něj. Sám Spasitel se ho modlí na kříži, když opakuje jeho bezútěšná úvodní slova: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Ve druhé části žalmu se však nářek a prosby plné bolesti mění ve chválu Boha za jeho dílo.

Apoštol Petr je „svědkem utrpení Kristových“ (1 P 5,1) a dává nám je také za příklad: právě k takovému utrpení pro lásku jsme povoláni. Ježíš Boha neproklíná, ale svěřuje se mu jako spravedlivému Soudci. Jeho rány nás uzdravily a všechny nás přivedly zpět k jednomu Pastýři.

Jedině ve světle Pánovy přítomnosti a v jeho slově se zjevuje Boží záměr s Mesiášovým utrpením. Tak jako pro učedníky putující do Emaus je i pro nás Ježíš trvalým společníkem na kamenité cestě života, na níž rozněcuje naše srdce a otevírá oči pro tajemný plán spásy.

Jako křesťané zakoušíme, že utrpení je důsledkem křehkého stavu lidstva, jehož různé formy nacházíme v sociální nespravedlnosti a v pronásledování. Moc kříže nás vede k jednotě a právě v kříži zjišťujeme, že Kristovo utrpení je zdrojem slitování a solidarity s celou lidskou rodinou. Jeden dnešní teolog to řekl takto: čím více se přibližujeme Kristovu kříži, tím více se přibližujeme také sobě navzájem. Svědectví, které jako křesťané společně vydáváme v utrpení, nabývá obzvláštní věrohodnosti. Projevujeme-li solidaritu s trpícími, učíme se od ukřížovaného a trpícího Služebníka, jak se vzdávat sebe sama a nabízet se jako oběť. Právě tyto dary jeho Ducha potřebujeme, abychom se v něm mohli stát jedno.

Modlitba

Bože útechy, tys z hanby kříže učinil znamení vítězství. Dej, ať nás kříž tvého Syna sjednocuje a vede k tomu, abychom mu vzdávali díky za milosrdenství, které nám svým utrpením projevil. Kéž nám tvůj Svatý Duch otevře oči a srdce, abychom pomáhali trpícím a zakoušeli při tom tvou blízkost. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Jak nám může víra pomoci, abychom dokázali reagovat na dlouhodobé utrpení?
2. Které oblasti lidského utrpení zůstávají dnes nepovšimnuty nebo jsou zlehčovány?
3. Jak mohou křesťané vydávat společné svědectví o moci kříže?

Čtvrtý den: Proměnění Pánovým vítězstvím nad zlem („Přemáhej zlo dobrem“)

Ex 23,1-9	„Nepřidáš se k většině, páchá-li zlo“
Ž 1	„Blaze těm, kdo si oblíbili Hospodinův zákon“
Ř 12,17-21	„Přemáhej zlo dobrem“
Mt 4,1-11	„Svému Bohu se budeš klanět a jeho jediného uctívat“

Komentář

V Ježíši poznáváme, co je pro nás skutečným „vítězstvím“ – štěstí s druhými lidmi v Boží lásce, jež překonává vše, co nás rozděluje. Je to podíl na Kristově vítězství nad ničivými silami, které poškozují lidstvo a celé Boží stvoření. Ježíš nám nabízí účast na novém životě, v němž budeme s novou důvěrou a zálibou v dobru vystupovat proti všemu zlu tohoto světa.

Starozákonní čtení nás kategoricky varuje před konáním zla a nespravedlnosti. Postoj většiny není omluvou špatného jednání a stejně tak neomlouvá ani bohatství či jiné životní situace.

Žalm 1 upozorňuje na skutečnost, že dodržovat přikázání je nejen nutné, ale především to přináší radostné ovoce. Člověk, který nade vše miluje Hospodinův zákon, je nazván blaženým a šťastným. Boží slovo je bezpečným ukazatelem ve všech protivenstvích a naplněním lidské moudrosti. Rozjímá-li člověk o Božím slově „ve dne i v noci“, může vést život, který vydává blahé plody ve službě druhým.

Apoštolova výzva nás povzbuzuje, abychom „přemáhali zlo dobrem.“ Jedině dobrem lze přerušit nekonečnou spirálu nenávisti a touhy po odplatě. V úsilí o dobro ale nezáleží vše na člověku. Apoštol Pavel nás však vyzývá, abychom pro zachování pokoje udělali vše, co je v našich silách. Rozumí našemu trvalému boji proti puzení ublížit těm, kdo nás zraňují. Požaduje ale, abychom se těmito destruktivními pocity nenechali ovládnout. Účinný způsob, jak bojovat s veškerým zlem, které se mezi námi nachází, je konat dobro.

Evangelní text popisuje zápas Božího Syna se satanem – zosobněním zla. Ježíšovo vítězství nad pokušeními v poušti dochází naplnění v poslušnosti Otcí, která ho také přivede na kříž. Spasitelovo zmrtvýchvstání zase potvrzuje, že Boží dobrota dosahuje konečného vítězství: láska překonává smrt. Vzkříšený Pán je blízko! Je při nás v každém boji proti pokušení a hříchu ve světě a jeho přítomnost vyzývá křesťany, aby společně usilovali o dobro.

Skutečnost, že kvůli svým rozdělením nejsme dostatečně silní, abychom bojovali se zlem provázejícím naši dobu, je zdrojem velkého pohoršení. Jsme povoláni, abychom se sjednotili v Kristu, těšili se z jeho zákona lásky a podíleli se na jeho poslání vnášet naději tam, kde vládne nespravedlnost, nenávist a zoufalství.

Modlitba

Pane Ježíši, děkujeme ti, že jsi zvítězil nad zlem a rozdělením. Chválíme tě, že jsi obětoval sám sebe a svým vzkříšením zvítězil nad smrtí. Pomáhej nám v našem každodenním boji proti všem protivenstvím. Dej, ať nás tvůj Svätý Duch posiluje a obdaří nás moudrostí, abychom následovali tebe a tak přemáhali zlo dobrem a rozdělení smířením. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Kde v našich životech se nachází zlo?
2. Jak nám víra v Krista může pomoci v boji se zlem a vést k vítězství nad zlým?
3. Čemu nás učí ty situace v našich společenstvích, kdy rozdělení ustoupilo před smířením?

**Pátý den: Proměnění pokojem zmrtvýchvstalého Pána
(„Ježíš se postavil uprostřed nich a řekl: ‚Pokoj vám‘“)**

Mal 3,23-24	„On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům“
Ž 133	„Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratří bydlí svorně“
Ef 2,14-20	„Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství“
J 20,19-23	„Ježíš se postavil uprostřed nich a řekl: ‚Pokoj vám‘“

Komentář

Závěrečná slova poslední starozákonní knihy slibují, že Bůh pošle svého vyvoleného, aby ve všech domovech obnovil harmonii a úctu. Obvykle máme strach z napětí a náhlé agrese mezi národy. Prorok Malachiáš ale upozorňuje na jeden z nejtěžších a nejtrvalejších konfliktů, na rozkol mezi rodiči a jejich dětmi. Obnovit mezi nimi jednotu není možné bez Boží pomoci, jedině Boží vyslanec může učinit zázrak a proměnit srdce lidí a jejich vztahy.

Žalm ukazuje, jak velikou radost může tato jednotu mezi lidmi vyvolat. Člověk nebyl stvořen proto, aby byl sám, a nedokáže žít v nepřátelském prostředí. Zdrojem štěstí je život v harmonii, pokoji, důvěře a porozumění ve společenství s druhými lidmi. Dobré vztahy mezi lidmi jsou jako rosa padající na vyschlou zemi a jako výborný olej, který dává zdraví a radost. Žalm o společném životě hovoří jako o požehnání a nezaslouženém Božím daru, podobném rose. Společný život v jednotě se neomezuje jen na členy jedné rodiny. Je to projev blízkosti mezi všemi lidmi, kteří se rozhodli pro Boží pokoj.

Epištola vypráví o tom, kterého prorok Malachiáš ohlašoval. Ježíš přináší jednotu, protože svým tělem strhl zeď nenávisti mezi lidmi. Vítězství obvykle znamená pád a hanbu pro toho, kdo prohrál nebo se raději vzdal. Ježíš však nezavrhne, neničí a nepokojuje, ale ruší všechno odcizení a proměňuje, uzdravuje a sjednocuje všechny, aby se mohli stát členy „Boží rodiny“.

Evangelium hovoří o daru zmrtvýchvstalého Pána pro znejistělé a vystrašené učedníky. „Pokoj vám“ – tak zní Kristův pozdrav a to je také jeho dar. Zároveň jde ale o pozvánku pro všechny, kdo chtějí nalézt pokoj v Bohu a navázat nové, trvalé vztahy v lidské rodině i celém tvorstvu. Ježíš porazil smrt a hřích. Darem svého Svatého Ducha zve zmrtvýchvstalý Pán své učedníky, aby se zapojili do jeho poslání přinášet celému světu pokoj, uzdravení a odpuštění. Dokud zůstanou křesťané rozdělení, nepřesvědčí svět o pravdě evangelního poselství, že Kristus je počátkem nového lidstva. Známkami této proměny jsou pokoj a jednotu. Církev se musí učit, jak si tyto dary osvojit a jak o nich svědčit v jedné Boží rodině, postavené na základech, jejichž úhelným kamenem je Kristus.

Modlitba

Milující a milosrdný Bože, dej, abychom se uměli radovat z toho, že máme podíl na tvém pokoji. Naplň nás svým Svatým Duchem, abychom překonali zdi nepřátelství, které nás oddělují. Kež nám zmrtvýchvstalý Kristus, jenž je naším pokojem, pomůže překonat všechna rozdělení a sjednotí nás ve své rodině. Prosíme o to skrze Ježíše Krista, jemuž spolu s tebou a Duchem Svatým náleží všechna čest a sláva na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Jakým podobám násilí v naší společnosti můžeme jako křesťané čelit společně?
2. Ovlivňuje skryté nepřátelství vztahy mezi členy našich křesťanských společenství?
3. Jak se můžeme učit přijímat jeden druhého stejně, jako nás přijímá Kristus?

Šestý den: Proměnění vytrvalou Boží láskou („To vítězství je naše víra“)

Abk 3,17-19	„Panovník Hospodin je moje síla“
Ž 136,1-4.23-26	„Jeho milosrdenství je věčné“
1 J 5,1-6	„To vítězství, které přemohlo svět, je naše víra“
J 15,9-17	„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele“

Komentář

Starozákonní text ukazuje, že víra v Boha pomáhá živit naději navzdory všemu neúspěchu. Abakukův nárek se mění v radost z Boží věrnosti, jež mu dodává sílu, aby nepropadl zoufalství.

Žalm 136 potvrzuje, že paměť Izraele na úžasné Boží činy v jeho dějinách je dokladem nekonečné Boží lásky. Skrze Boží zásahy dosáhl lid Izraele nebývalých a překvapivých vítězství. Připomínat si veliká Boží díla spásy je zdrojem radosti, vděčnosti a naděje, které věřící po staletí vkládali do modliteb, chvalozpěvů a písní.

Epištola nám připomíná, že „kdo se narodil z Boha, přemáhá svět.“ To nutně nemusí odkazovat k takovému vítězství, jež lze hodnotit lidskými měřítky. Vítězství v Kristu vyžaduje proměnu srdce a znamená nazírat pozemskou realitu z perspektivy věčnosti a věřit v konečný triumf nad smrtí. Touto vítěznou silou je víra: jejím dárce a zdrojem je Bůh a jejím nejdokonalejším projevem je láska.

V textu evangelia ujišťuje Ježíš své učedníky o Boží lásce, jejímž konečným potvrzením je jeho spasitelná smrt na kříži. Zároveň je vybízí k tomu, aby si lásku prokazovali navzájem. Ježíšův vztah k učedníkům se o lásku opírá. Nejedná s nimi jen jako s učedníky, ale nazývá je svými přáteli. A jejich služba Kristu zase obnáší to, že své životy utvářejí podle jediného přikázání lásky, která se rodí z jejich vnitřního přesvědčení a víry. Právě tento duch lásky je důvodem, že neztrácíme naději ani tehdy, když se pokrok na cestě k plné a viditelné jednotě zdá být příliš pomalým. Nekonečná Boží láska nám umožňuje, abychom překonávali i ta největší protivenství a nejhlubší rozdíly. To je důvodem, proč „vítězství, které přemohlo svět, je naše víra“ a proměňující moc Boží lásky.

Modlitba

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, svým vzkříšením jsi zvítězil nad smrtí a stal ses Pánem života. Z lásky k nám jsi nás vyvolil, abychom se stali tvými přáteli. Kéž nás Duch Svatý sjednotí s tebou i s druhými lidmi přátelskými vazbami, abychom ti v tomto světě věrně sloužili a vydávali svědectví o tvé nekonečné lásce. Neboť ty žiješ a kraluješ s Bohem Otcem a Duchem Svatým na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Jak můžeme i v jiných náboženstvích a filozofiích uskutečňovat křesťanskou lásku?
2. Co musíme dělat, abychom se i v rozděleném světě stávali věrohodnými svědky vytrvalé Boží lásky?
3. Jak se mohou Kristovi následovníci v celém světě navzájem viditelněji podporovat?

Sedmý den: Proměnění Dobrým pastýřem („Pas mé ovce!“)

1 S 2,1-10	„Silou se nikdo neprosadí“
Ž 23	„Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují“
Ef 6,10-20	„Svou sílu hledejte u Pána“
J 21,15-19	„Pas mé ovce!“

Komentář

Ti, kdo přemáhají pokušení, potřebují pomoc shůry. Obdržet ji mohou skrze modlitbu. V první kapitole první knihy Samuelovy jsme četli o síle Chaniny modlitby. V kapitole druhé nacházíme její modlitbu díkůvzdání. Chana si uvědomila, že některé věci se mohou stát pouze s pomocí Boží. Jen z jeho vůle se Chana a její muž stali rodiči. Tento text je povzbuzením pro víru v takových situacích, které se zdají být beznadějně. Je příkladem vítězství.

Dobrý pastýř z žalmu 23 vede své ovce i těmi nejtemnějšími místy a utěšuje je svou přítomností. Ti, kdo svou důvěru vkládají do Pána, se nemusejí bát ani stínů rozkladu či nejednoty, protože jejich Pastýř je přivede na travnaté nivy pravdy, aby společně bydleli v Pánově domě.

V listu Efezským nás Pavel vybízí, abychom „svou sílu hledali u Pána, v jeho veliké moci,“ a oblekli na sebe duchovní zbroj: pravdu, spravedlnost, hlásání evangelia, víru, spasení, slovo Boží, modlitbu a přímlovu.

Zmrtvýchvstalý Pán vyzývá Petra – a v jeho osobě každého učedníka – aby v sobě objevil lásku k tomu, kdo je jediným Dobrým pastýřem. Máš-li takovou lásku, potom „Pas mé ovce!“ To jinými slovy znamená, dávej jim potravu, ochraňuj je a posiluj, protože jsou mé a patří mně. Buď mým dobrým služebníkem a pečuj o ty, kdo mě milují a následují můj hlas. Uč je vzájemné lásce, spolupráci a odvaze, aby dokázali obstát i v obtížných životních situacích.

Vydáváme-li svědectví o Kristu, vede nás Boží milost, abychom společně usilovali o jednotu. K vydávání takového svědectví máme všechny potřebné schopnosti i znalosti. Jsme ale také ochotni to konat? Dobrý pastýř, jenž svým životem, učením i příkladem posiluje všechny, kdo vkládají důvěru do jeho milosti a pomoci, nás vyzývá, abychom s ním spolupracovali bez podmínek. Takto posílení dokážeme lépe pomáhat druhým lidem na cestě k jednotě. Dovolme tedy Pánu, aby nás posílil a my mohli být oporou pro druhé lidi ve společném svědectví lásky.

Modlitba

Otče všech lidí, ty nás voláš, abychom byli jedním stádcem v tvém Synu Ježíši Kristu. On je náš Dobrý pastýř a zve nás, abychom odpočívali na travnatých nivách, vodí nás na klidná místa u vod a občerstvuje naši duši. Dej, ať ho následujeme a pečujeme o druhé, kteří tak skrze nás zakusí lásku jediného pravého Pastýře, našeho Pána Ježíše Krista, jenž s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Jak nás Dobrý pastýř inspiruje, abychom dokázali utěšovat a povzbuzovat ztracené a navracet jim důvěru?
2. Jak se mohou křesťané různých tradic navzájem posilovat, aby vyznávali Ježíše Krista a vydávali o něm svědectví?
3. Co pro nás dnes znamená Pavlova výzva „Svou sílu hledejte u Pána... Oblečte plnou Boží zbroj“?

Osmý den: Sjednocení pod Kristovou vládou („Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn“)

1 Pa 29,10-13	„Máš v rukou moc a bohatýrskou sílu, vyvýšení a utvrzení všeho je v tvých rukou“
Ž 21,1-7	„Na hlavu mu kladeš korunu z ryzího zlata“
Zj 3,19b-22	„Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn“
J 12,23-26	„Kdo mně slouží, dojde cti od Otce“

Komentář

Ježíš Kristus je prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Sám sebe ponížil a byl povýšen. Vítězství si však nenechává pro sebe, ale o svou vládu a povýšení se dělí se všemi lidmi.

Davidův chvalozpěv vyvěrá z radosti krále a jeho lidu ještě před postavením chrámu a potvrzuje skutečnost, že vše je dílem milosti. I pozemský vládce může být obrazem vlády Boha, který má v rukou „vyvýšení a utvrzení všeho“.

Královský žalm díkyvdání tuto myšlenku dále rozvíjí. Křesťanská tradice mu navíc dodává mesiášský význam: pravým králem je Kristus, nejvyšší zdroj požehnání a života a dokonalé ztělesnění Boha mezi lidmi. V jistém smyslu však tento obraz platí také o lidech. Nejsou snad právě lidské bytosti korunou stvoření? Nechtěl snad Bůh, abychom se stali „spoludědci jeho Syna“ a „účastníky jeho království“?

Listy sedmi církevním obcím ve Zjevení Janově obsahují poselství církvi všech míst a časů. Ti, kdo vpustí Krista do svého domova, budou pozváni, aby s ním měli podíl na hostině věčného života. Příklad o usednutí na trůn, ohlášený původně dvanácti apoštolům, se nyní vztahuje na všechny, kdo zvítězí.

„Kde jsem já, tam bude i můj služebník.“ Ježíšovým „jsem“ se připomíná nevyslovitelné Boží jméno. Ježíšův služebník dojde cti od Otce a ocitne se tam, kde jeho Pán, jenž usedl po pravici Otcově, aby kraloval.

Křesťané dobře vědí, že vzájemná jednota, ačkoliv vyžaduje i lidské úsilí, je především darem Božím. Je to podíl na Kristově vítězství nad hříchem, smrtí a zlem, které jsou příčinou rozdělení. Své plnosti dosahuje tato účast na Kristově vítězství v nebi. Naše společné svědectví o evangeliu by mělo představit světu Boha, jenž nás neomezuje ani si nás nepodmaňuje. Je třeba věrohodným způsobem hlásat našim současníkům, že Kristovo vítězství překonává všechny překážky, jež nám brání, abychom měli podíl na plnosti života s ním i s druhými lidmi.

Modlitba

Všemohoucí Bože a vládce všech, nauč nás rozjímat o tajemství tvé slávy. Dej, ať tvé dary přijímáme s pokorou a úctou k důstojnosti druhých lidí. Kéž nás tvůj Svatý Duch posiluje pro budoucí duchovní bitvy, abychom byli sjednoceni v Kristu a mohli s ním také kralovat ve slávě. Prosíme o to skrze toho, který se ponížil, byl povýšen a nyní s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

Otázky k zamyšlení

1. Jak se v našem životě projevuje falešná pokora a touha po pozemské slávě?
2. Jak můžeme společně vyjadřovat svou víru v Kristovu vládu?
3. Jak můžeme skutečně prožívat naději na příchod Božího království?

Doplňující modlitební texty

Předkládané modlitby pro oktáv se opírají o témata jednotlivých dní. Společně s příslušnými čteními z Bible a modlitbami mohou tvořit jednoduchou pobožnost pro jednotlivé dny Týdne modliteb za jednotu křesťanů.

První den: Proměnění Kristem služebníkem

P: Pane, neposlušnost Adama a Evy nám přinesla utrpení a smrt, lidský rod byl zraněn a rozdělen. Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

P: Kriste, zatvrzujeme svá srdce, když nás skrze služebníky svého slova vyučuješ. Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

P: Pane, ty víš, že ti nesloužíme ve svých bratřích a sestrách. Smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi.

P: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hřích a doved' nás do života věčného.

V: Amen.

Druhý den: Proměnění trpělivým čekáním na Pána

P: Pane, obracíme se k tobě v modlitbě.

Dej, ať na svůj život umíme hledět ve světle tvé moudrosti, prosíme tě, Pane.

V: Vyslyš nás, Pane.

P: Za dar trpělivosti v situacích, kde lidská spravedlnost selhává, prosíme tě, Pane.

V: Vyslyš nás, Pane.

P: Za to, abychom v situacích, kdy jedinou odpovědí na naše potřeby je tvůj dar, dokázali být trpěliví a modlit se, prosíme tě, Pane.

V: Vyslyš nás, Pane.

P: Vyslyš nás, Bože, když tě prosíme, a dej, ať zakoušíme plnost tvé spravedlnosti skrze Krista, našeho Pána.

V: Amen.

Třetí den: Proměnění trpícím služebníkem

P: Kříž je znamením vítězství, proto voláme: Klaníme se ti, Pane.

V: Klaníme se ti, Pane.

P: Pro tvůj kříž, trůn spravedlnosti a milosrdenství.

V: Klaníme se ti, Pane.

P: Pro tvůj kříž, strom života a trůn milosti.

V: Klaníme se ti, Pane.

P: Pro tvůj kříž, znamení slitování a naděje.

V: Klaníme se ti, Pane.

P: Pane, tys zemřel na kříži, abys shromáždil rozptýlené Boží děti v jedno. Kež rozjímání nad tvým křížem proměňuje způsob, jak chápeme utrpení. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

Čtvrtý den: Proměnění Pánovým vítězstvím nad zlem

P: Příchod Božího království je porážkou království satana. Když Ježíš zvítězil nad pokušelem na poušti a osvobozoval lidi od moci zlých duchů, předjímal tak své velké vítězství v hodině utrpení. Vládce tohoto světa byl poražen. V poslední prosbě modlitby Páně – ale zbav nás od zlého – prosíme Boha, aby zjevil vítězství, kterého již Kristus dosáhl. V duchu této prosby voláme: Vysvobod' nás, Pane.

V: Vysvobod' nás, Pane.

P: Od všeho zlého...

V: Vysvobod' nás, Pane.

P: Od všeho hříchu...

V: Vysvobod' nás, Pane.

P: Od úkladů ďáblových...

V: Vysvobod' nás, Pane.

P: Od nenávisti a zlé vůle...

V: Vysvobod' nás, Pane.

P: Od věčné smrti...

V: Vysvobod' nás, Pane.

P: Vysvobod' nás, Pane, ode všeho zlého a pomáhej nám svou milostí. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

Pátý den: Proměnění pokojem zmrtvýchvstalého Pána

P: Modleme se ke vzkříšenému Pánu za křesťany a za všechny lidi žijící na zemi: Daruj nám pokoj.

V: Daruj nám pokoj.

P: Daruj svůj pokoj a požehnání všem národům.

V: Daruj nám pokoj.

P: Pomáhej těm, kdo usilují o viditelnou jednotu tvé církve.

V: Daruj nám pokoj.

P: Shlédni na ty, které jsi povolal, aby pečovali o tvé stádo.

V: Daruj nám pokoj.

P: Posiluj pouto lásky mezi manžely.

V: Daruj nám pokoj.

P: Daruj své smíření členům rodin, jednotlivých komunit i celé společnosti.

V: Daruj nám pokoj.

P: Pane, zůstávej mezi námi a daruj nám svou jednotu a pokoj. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

Šestý den: Proměnění vytrvalou Boží láskou

P: K tomu, který jediný je hoden víry, voláme: Amen – věřím.

V: Amen – věřím.

P: V jednoho Boha: Otce, Syna a Ducha Svatého.

V: Amen – věřím.

P: V Syna Božího, který se stal člověkem.

V: Amen – věřím.

P: V jeho smrt, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení.

V: Amen – věřím.

P: V dar Ducha Svatého.

V: Amen – věřím.

P: Že Kristus znovu přijde ve slávě.

V: Amen – věřím.

P: Že jeho milost je silnější než hřích.

V: Amen – věřím.

P: Že láska je silnější než nenávisť a smrt.

V: Amen – věřím.

P: Ve vzkříšení těla a život věčný v Božím království.

V: Amen – věřím.

P: Pane, shlédni na víru své církve, jež putuje světem, a veď své děti, aby mohly pohlédnout na zář tvé velebnosti tváří v tvář. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

Sedmý den: Proměnění Dobrým pastýřem

P: Pán nás neopouští. Ve všech životních situacích nás potěšuje jeho berla a jeho hůl, je naším Dobrým pastýřem. Proto můžeme volat: Děkujeme ti, Pane.

V: Děkujeme ti, Pane.

P: Za život a všechny dary, kterými nás posiluješ.

V: Děkujeme ti, Pane.

P: Za dar tvého slova.

V: Děkujeme ti, Pane.

P: Za vytrvalost ve víře.

V: Děkujeme ti, Pane.

P: Za věrohodné svědky tvého evangelia.

V: Děkujeme ti, Pane.

P: Za všechno, co ani nedokážeme vyjmenovat nebo si uvědomit.

V: Děkujeme ti, Pane.

P: Děkujeme ti, Pane, za všechny dary, které nám dáváš, abychom se nezastavovali uprostřed cesty a neochabovali ve svém duchovním boji. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

Osmý den: Sjednocení pod Kristovou vládou

P: Ze starověké homilie: Nebeský trůn je již připraven, služebníci čekají, svatební síň je zbudována, pokrm přichystán, věčné sídlo vyzdobeno, věčné pokladnice otevřeny a nebeské království, připravené od stvoření světa, se již otevírá. V nesmírné touze po přebývání s Kristem ho chvalme a volejme: Buď veleben na věky.

V: Buď veleben na věky.

P: Pane času i věčnosti.

V: Buď veleben na věky.

P: Prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých.

V: Buď veleben na věky.

P: Ty, jenž držíš klíče od smrti a pekla.

V: Buď veleben na věky.

P: Ty, jenž jsi Pánem všech, kdo vládnou, a Králem všech, kdo kralují.

V: Buď veleben na věky.

P: Ty, který jsi byl, který jsi a který přijdeš.

V: Buď veleben na věky. Amen.

Kyrie

Nápěv: Varšava (1874), zdroj: Śpiewnik Ewangelicki, Bielsko-Biala 2002

Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se.

Otče náš

English adaptation: S. Takis N. Kedrov: Russia

Lento

pp Our Fa - ther, who art in hea - ven, hal - low - ed be Thy name. Thy king - dom
sempre legato

come, Thy will be done on earth as it is in hea - ven. *p* Give us this day our

dai - ly bread, and for-give us our tres - pass - es, as we for-give those who tres - pass a- gainst

us. And lead us not in - to temp - ta - tion, but de - liv - er us from evil. *pp*

English edition © 2001 S.J. Takis

Ciągly niepokój na świecie

Em E7 Am
Ciąg - ly nie po kój na świe - cie,
D D7 G (H7 F#)
woj - ny i woj - ny bez koń - ca.
Em E7 Am
Jak że nie - pew - na jest zie - mia,
Em H H7 Em D7 F#
je - kiem i gniew - wem drga - ją - ca!

Ref. *G C (E7 H) A*
Po - kój zo - sta - wiam wam, po - kój swój
D (F#7 C#) H H7
da - je wam, nie tak jak da - je
Em C D7 G
dzi - siaj świat - po - wie - dział do nas Pan.

Nápev a text: Zofia Jasnota (1971), zdroj: Śpiewnik Ewangelicki, Bielsko-Biala (2002)

Nevládne na zemi mír,
ale nekonečné války a konflikty,
útlak a okovy,
jež poutají a umlčují tolik lidí.

Pokoj vám zanechávám,
svůj pokoj vám dávám;
ne jako dává svět,
řekl nám Pán.

Hymna Mezinárodního ekumenického společenství

Kró - luj nam Chry - ste po wie - czny czas. Za - wsze i wszę - dzie Ty pro - wadz nas.

Bądź na - szą Dro - gą u - czyn ten cud, a - by - śmy by - li je - dno Bo - zy lud.

Bądź na - szą Pra - wdą, spełń Oj - ca plan, a - by - śmy by - li je - dno. A - men.

Bądź na - szą Pra - wdą, spełń Oj - ca plan, a - by - śmy by - li je - dno. A - men.

A - men.

Hudbu složil slavný polský skladatel Wojciech Kilar začátkem 90. let 20. stol. Text: Barbara Kilar a Józef Budniak

Kraluj nám, Kriste, po všechen čas,
vždycky a všude provázej nás.

Buď naší cestou, k sobě dej jít,
abychom byli jeden Boží lid.

Buď naší pravdou, Otcův splň plán,
abychom byli jedno. Amen.

Amen.

Ekumenický život v Polsku

Základní informace

Polsko, úředním názvem Polská republika, je země ležící ve střední Evropě a na pobřeží Baltského moře. Hraničí s Německem na západě, Českou republikou a Slovenskem na jihu, Ukrajinou a Běloruskem na východě, Litvou na severovýchodě a Ruskem na severu (Kaliningradská oblast). V Baltském moři má Polsko také námořní hranice s Dánskem a Švédskem.

S rozlohou 312 700 km² zaujímá Polsko deváté místo v Evropě. Počet jeho obyvatel přesahuje 38 milionů a hlavním městem je Varšava.

Téměř 97 % obyvatelstva tvoří Poláci. Do roku 1939 však až třetina obyvatel patřila k etnickým menšinám. Kolem šesti milionů obyvatel zahynulo ve II. světové válce (mezi nimi i 3,5 milionu Židů zabitých v Šoa). Dnes tvoří etnické menšiny jen malé procento polského obyvatelstva, mezi ty nejpočetnější patří Ukrajinci, Bělorusové, Němci (kteří mají i vlastní zastoupení v parlamentu), Romové, Litevci, Slováci a Češi.

Mluví se zde polsky, což je jazyk náležející ke slovanské jazykové rodině. Etnické menšiny mají podle zákona právo na používání vlastního jazyka.

V důsledku emigrace, kterou vyvolaly ekonomické a politické důvody a jejíž počátek sahá do 19. století, žije dnes až 15 milionů Poláků mimo svou zemi. Nejpočetnější diaspory Poláků existují ve Spojených státech, Německu, Brazílii, Francii a Kanadě.

Historický přehled

Dějiny křesťanství v Polsku jsou staré více než tisíc let. První křesťanská společenství zde vznikla jako výsledek misijního působení svatých Cyrila a Metoděje. Život církve byl uspořádán za vlády prvního historicky doloženého polského panovníka Měška z rodu Piastovců, který sjednotil slovanské kmeny žijící v povodí řeky Visly. Rok 966, kdy kníže Měšek přijal křesťanství, je považován také za počátek polského státu.

První arcibiskupství, které znamenalo samostatnou jurisdikci polského území, vzniklo roku 1000 v Hnězdně. Právě toho roku se zde nad hrobem svatého biskupa a mučedníka Vojtěcha sešli tři panovníci – německý, český a polský (současné kongresy v Hnězdně, které zde probíhají od roku 1997, svým mezinárodním a ekumenickým charakterem na tuto událost navazují). Prvním korunovaným polským králem se v roce 1025 stal Boleslav Chrabrý. Území státu se za jeho vlády významně rozšířilo a s jeho podporou se rozvíjelo i misijní působení. Už od počátku nacházeli na polském území domov a příznivé podmínky cizinci. Jednalo se především o Židy – Karaity (od 12. století) a muslimské Tatary (od 14. století).

Jak 15., tak 16. století je nazýváno zlatým věkem polských dějin. Politický, hospodářský i kulturní rozkvět dosáhl svého vrcholu. V této době se zároveň do Polska dostaly ideje reformace. Měšťanům se zalíbilo učení Martina Luthera, zatímco šlechta (bývalí rytíři) se zhlédla v myšlenkách Jana Kalvína a Huldrycha Zwingliho. Se svou značnou náboženskou tolerancí stálo Polsko v protikladu k západním zemím, kde v této době probíhaly ničivé náboženské války, a země se tak mohla stát útočištěm protestantských uprchlíků.

V 17. století nastalo období protireformace, která protestantům upřela politická práva, a ariáni – polští bratři – byli nuceni k emigraci, což výrazně zbrzdilo rozvoj polského protestantismu. Roku 1791 polský Sejm jako druhý parlament na světě schválil ústavu (prvními byly Spojené státy) a v ní zaručil i svobodu vyznání a kultu.

Bohužel v období mezi lety 1772 až 1795 bylo Polsko ve třech etapách postupně rozděleno mezi velmoci Prusko, Rusko a Rakousko. V důsledku toho země celých 123 let na mapě Evropy neexistovala. Poláci se pokoušeli získat zpět nezávislost v několika povstáních, například v Kościuszkově (1791) nebo Listopadovém (1830), během Jara národů (1848), v Lednovém povstání (1863) a při revoluci během I. světové války. Svobodu a nezávislost však země získala až v roce 1918.

Meziválečné období (1918–1939) bylo časem obnovy státnosti po destruktivní politice mocností, které se dělení země účastnily, a po I. světové válce. Krátké, dvacetileté období nezávislosti charakterizoval prudký rozmach. Polsko se úspěšně vzpamatovalo ze světové hospodářské krize let 1920–1930, dařilo se jeho průmyslu, v zemi bylo zavedeno všeobecné vzdělání a vytvořily se podmínky pro rozvoj vědy a kultury.

Jedním z nejtragičtějších období polských dějin byla II. světová válka (1939–1945). Když na zemi zaútočilo 1. září 1939 nacistické Německo, Poláci se po šest týdnů bránili vojenské přesile. Situaci výrazně ztížilo to, že 17. září 1939 obsadila východní části Polska sovětská Rudá armáda.

Na území okupovaném Němci a známém jako Generální gouvernement se zformovala odbojová Zemská armáda (Armia Krajowa) a podzemní struktury státní moci. V dubnu roku 1943 vypuklo povstání ve varšavském ghettu (uzavřené židovské čtvrti). Celá čtvrť byla poté systematicky vypálena a srovnána se zemí. V srpnu roku 1944 začalo v hlavním městě Varšavské povstání, během něhož bylo zabito na 200 000 povstalců a civilních obyvatel. Po jeho porážce nacisté zbývající obyvatele odsunuli a 95 % hlavního města zničili.

Polští vojáci bojovali na mnoha frontách po celém světě: v Norsku, Anglii, Itálii, Holandsku, Sovětském svazu, na Blízkém východě i v Africe.

V důsledku dohody mezi Spojenými státy, Velkou Británií a Sovětským svazem na konferencích v Jaltě a Potsdamu se Polsko ocitlo po válce, v roce 1945, v sovětské sféře vlivu a stalo se komunistickou zemí. Jeho bývalé hranice byly zrušeny. Východní oblasti Polska připadly Sovětskému svazu a západní hranice byla stanovena podle toku Odry a Nisy. Obě tato rozhodnutí měla dalekosáhlé politické, hospodářské, společenské i náboženské důsledky. Přesídleny či vysídleny byly miliony lidí různých národností.

Na konci 70. let čelilo Polsko ekonomickému kolapsu. Po celé zemi probíhaly stávkové a nepokoje, které daly vzniknout silnému sociálnímu a politickému hnutí. Roku 1980 vzniklo nezávislé odborové hnutí Solidarita s členskou základnou čítající 10 milionů. V jeho čele stál Lech Wałęsa. Politické změny v SSSR („perestrojka“) i síla polských odborů a dalších hnutí za nezávislost přispěly k demokratickým změnám v Evropě a Polsku získaly svobodu.

V roce 1989 se stávající systém změnil na parlamentní demokracii a znovu byla zavedena tržní ekonomika. Konaly se první svobodné parlamentní volby a vznikly nové politické strany a nevládní organizace. V roce 1999 se země připojila k mezinárodnímu vojenskému paktu (NATO – Severoatlantická aliance) a k ekonomickým organizacím (WTO – Světová obchodní organizace, OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj). Od roku 2004 je Polsko členem Evropské unie, které též od července do prosince roku 2011 předsedá.

Náboženská situace

Největší církví v Polsku je Církev římskokatolická, k níž se hlásí asi 95 % populace. Právě tato církev hrála v dějinách významnou roli při uchování polské národní identity a nezávislosti, zvláště po trojím dělení (1772–1918) a v období komunismu (1945–1989). Zvolení polského papeže v roce 1978 mělo obrovský dopad a vyvolalo rozsáhlé společenské

a politické změny. Jan Pavel II. (zemřel roku 2005) byl po celém světě znám jako obhájce úcty k odlišným náboženstvím a bojovník za mír mezi národy, lidskou důstojnost a svobodu.

Druhou největší církví je Polská pravoslavná církev (cca 550 000 věřících). Její počátky úzce souvisejí s misijním působením svatých Cyrila a Metoděje v 9. století. Pravoslaví vždy patřilo k trvalým charakteristikám náboženské situace v zemi. Od roku 1925 má Polská pravoslavná církev status církve autokefální.

Po Brestské unii, uzavřené roku 1596, uznalo množství pravoslavných kněží a věřících papeže za hlavu církve a přijalo katolickou nauku, přičemž si uchovali byzantský obřad. Vznikla tak Řeckokatolická církev (uniaté), k níž se dnes v Polsku hlásí kolem 100 000 věřících.

Evangelická luterská církev (asi 75 000 věřících) a Evangelická reformovaná církev (kalvínská; cca 3 500 věřících) vznikly jako důsledek reformace v 16. století. Evangelická církev metodistická a Jednota baptistů (každá po cca 5 000 věřících) v Polsku působí od 19. století.

Existují zde také dvě církve, jež vznikly na přelomu 19. a 20. století a patří do skupiny starokatolických církví: Starokatolická církev maraviatů a Polsko-katolická církev. První z nich se od katolické církve oddělila roku 1906 a dnes se k ní hlásí kolem 25 000 věřících. Polsko-katolická církev vznikla mezi polskými imigranty v Americe. Hlásí se k ní cca 22 000 věřících a patří do Utrechtské unie.

Dále v Polsku aktivně působí i další protestantské církve, například letniční hnutí, adventisté, křesťanská společenství a Církev evangelických křesťanů. Některé z nich jsou sdruženy v Evangelikální alianci. Své místo v Polsku mají i další náboženské skupiny, například židé, karaité či muslimové.

Ekumenická situace

V minulých stoletích existovala v Polsku mnohem větší různorodost vyznání a země se pyšnila dlouhou tradicí svobody, náboženské tolerance a ekumenické spolupráce. Současná náboženská situace je důsledkem mnoha dějinných událostí, zvláště II. světové války, následného posunu hranic a masové migrace.

Tradice ekumenismu sahá v Polsku až do 16. století. Významnou událostí se v roce 1570 stala Sandoměřská dohoda, kterou podepsali luteráni, kalvinisté a čeští bratři. V roce 1777 utvořili luteráni a kalvinisté jednotu, v letech 1828–1849 měla obě vyznání společnou konzistoř.

První mezikonfesní organizací v Polsku se stala polská pobočka Světové unie na podporu přátelství mezi národy, kterou zde roku 1923 založila církevní agentura. Na počátku se k ní připojilo šest církví, patřících k luterské, reformované i sjednocené tradici, a zabývaly se spornými otázkami i pořádáním některých společných akcí. Když se k jednotě roku 1930 připojila Polská autokefální pravoslavná církev, vznikla zde jedinečná historická příležitost pro setkání a společné působení dvou oddělených tradic, evangelické a pravoslavné.

Během II. světové války, koncem roku 1942, vznikla Prozatímní ekumenická rada, která sestavila ekumenické „Vyznání víry polských křesťanů“ (Polskou konfesi), jíž formulovala věroučné principy nahlížené jako společné dědictví.

V roce 1945 utvořili zástupci pěti protestantských církví – evangelické luterské, evangelické reformované, evangelické metodistické, baptistické a evangelikálních křesťanů – společnou misi, známou jako Radu protestantských církví v Polské republice. Jejím předsedou se stal Rev. Konstanty Najder, generální superintendent metodistické církve.

Ekumenická rada církví v Polsku byla oficiálně založena 15. listopadu 1946 ve Varšavě. Prvního zasedání se zúčastnili delegáti 12 konfesí a předsedou rady byl zvolen Rev. Zygmunt Michelis (1890–1977) z Evangelické luterské církve.

Až do konce 60. let měly vztahy mezi ekumenickou radou a římskokatolickou církví jen neoficiální charakter. Mnozí katolíci, a to jak kněží, tak laici, se však účastnili bohoslužeb u příležitosti Týdne modliteb za jednotu, který pořádaly členské církve rady.

První ekumenická bohoslužba v katolickém kostele, uspořádaná ještě před II. vatikánským koncilem a za účasti zástupců jiných křesťanských církví, se konala 10. ledna 1962 ve varšavském kostele sv. Martina. V roce 2012 tedy slavíme její padesáté výročí.

Smíšená komise Ekumenické rady církví a Biskupského výboru pro ekumenismus vznikla v roce 1974. Její činnost zahájila oficiální kontakty mezi římskokatolickou církví a ekumenickou radou. V roce 1977 byl v rámci komise založen výbor pro dialog s cílem zabývat se teologickými otázkami.

O dvacet let později (1997) byla na bázi dosavadní spolupráce mezi Polskou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví založena Komise pro dialog. Jedním z významných výsledků této spolupráce se stal dokument „Svátost křtu jako znamení jednoty“, který v roce 2000 podepsali představitelé šesti členských církví Ekumenické rady církví a Církve římskokatolické. Signatáři v něm deklarovali vzájemné uznání platnosti křtu.

Od roku 2000 se Komise pro dialog zabývá zkoumáním záležitostí spojených se smíšenými manželstvími. Roku 2009 byl v této věci představen návrh ekumenického dokumentu.

Významnou událostí, jejíž koordinace se ujala Polská biblická společnost, se v roce 2001 stalo vydání ekumenického překladu Nového zákona a Žalmů. Do práce na překladu se zapojilo jedenáct církví. V současné době se pracuje na překladu Starého zákona.

Pro rok 2012 je už popatnácté vydána brožura k Týdnu modliteb za jednotu křesťanů, tentokrát ji společně připravili zástupci Ekumenické rady církví v Polsku a Církve římskokatolické.

Roku 2009 byla vydána kniha s názvem „Na cestě ke Kristu. Křesťanské církve v Polsku hovoří samy o sobě“, v níž se představují církve sdružené v ekumenické radě a římskokatolická církev – poprvé v poválečných polských dějinách a všechny dohromady v jedné publikaci.

Za zmínku též stojí skutečnost, že jak papež Jan Pavel II., tak jeho nástupce Benedikt XVI. se během ekumenických bohoslužeb při svých návštěvách Polska setkali s duchovními a dalšími členy církví sdružených v ekumenické radě.

V současnosti k Ekumenické radě církví v Polsku patří sedm církví: Polská autokefální pravoslavná církev, Polsko-katolická církev, Starokatolická církev maraviatů, Evangelická luterská církev, Evangelická reformovaná církev, Evangelická církev metodistická a Jednota baptistů. Status přidružených členů má Polská biblická společnost a Sociální sdružení polských katolíků.

Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968–2012

V roce 1968 se začaly používat materiály připravované oficiálně a společně Komisí pro víru a řád Světové rady církví a Papežskou radou pro jednotu křesťanů.

- 1968 „Ke chvále jeho slávy“ (Ef 1,14)
To the praise of his glory / Pour la louange de sa gloire
- 1969 „Povolání ke svobodě“ (Ga 5,13)
Called to freedom / Appelés à la liberté
(Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)
- 1970 „Jsme spolupracovníci na Božím díle“ (1 K 3,9)
We are fellow workers for God / Nous sommes les coopérateurs de Dieu
(Přípravné setkání se konalo v klášteře v Niederaltaich, NSR.)
- 1971 „...a přítomnost Ducha Svatého“ (2 K 13,13)
...and the communion of the Holy Spirit / ...et la communion du Saint-Esprit
(Přípravné setkání se konalo v Bari, Itálie.)
- 1972 „Nové přikázání vám dávám“ (J 13,34)
I give you a new commandment / Je vous donne un commandement nouveau
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1973 „Pane, nauč nás modlit se“ (L 11,1)
Lord, teach us to pray / Seigneur, apprends-nous à prier
(Přípravné setkání se konalo v opatství Montserrat, Španělsko.)
- 1974 „Každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus je Pán“ (Fp 2,1-13)
That every tongue confess: Jesus Christ is Lord /
Que tous confessent: Jésus-Christ est Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

(V dubnu 1974 byl zaslán dopis členským církvím a jiným zainteresovaným stranám ohledně ustanovení místních skupin, které by se zapojily do přípravy brožury k Týdnu modliteb za jednotu křesťanů. Jako první se tohoto plánu ujala australská skupina, která shromáždila přípravný materiál pro Týden modliteb v roce 1975.)

- 1975 „Boží záměr: vše v Kristu“ (Ef 1,3-10)
God's purpose: all things in Christ /
La volonté du Père: Tout réunir sous un seul chef, le Christ
(Materiál od australské skupiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1976 „Jsme povoláni stát se tím, čím jsme“ (1 J 3,2)
We shall be like him or, Called to become what we are /
Appelés a devenir ce que nous sommes
(Materiál z Karibské konference církví. Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)

- 1977 „Vytrváme spolu v naději“ (Ř 5,1-5)
Enduring together in hope / L'espérance ne déçoit pas
(Materiál z Libanonu, uprostřed občanské války.
Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1978 „Nejste již cizinci“ (Ef 2,13-22)
No longer strangers / Vous n'êtes plus des étrangers
(Materiál od ekumenického týmu v Manchesteru, Anglie.)
- 1979 „Každý ať slouží druhým k oslavě Boží“ (1 P 4,7-11)
Serve one another to the glory of God /
Soyez au service les uns des autres pour la gloire de Dieu
(Materiál z Argentiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1980 „Přijď tvé království“ (Mt 6,10)
Your kingdom come / Que ton règne vienne!
(Materiál od ekumenické skupiny z Berlína, NDR.
Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)
- 1981 „Tentýž duch – rozdílná obdarování – jedno tělo“ (1 K 12,3b-13)
One Spirit – many gifts – one body / Un seul esprit – des dons divers – un seul corps
(Materiál od Graymoor Fathers, USA. Přípravné setkání se konalo v Ženevě,
Švýcarsko.)
- 1982 „Ať všichni najdou domov v tobě, Pane“ (Ž 84)
May all find their home in you, O Lord /
Que tous trouvent leur demeure en Toi, Seigneur
(Materiál z Keni. Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)
- 1983 „Ježíš Kristus – život světa“ (1 J 1,1-4)
Jesus Christ – the Life of the World / Jesus Christ – La Vie du Monde
(Materiál od ekumenické skupiny v Irsku. Přípravné setkání se konalo v Céligny
[Bossey], Švýcarsko.)
- 1984 „Povolání být jedno skrze kříž našeho Pána“ (1 K 2,2; Ko 1,20)
Called to be one thru the cross of our Lord /
Appelés à l'unité par la croix de notre Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Benátkách, Itálie.)
- 1985 „Od smrti k životu s Kristem“ (Ef 2,4-7)
From death to life with Christ / De la mort à la vie avec le Christ
(Materiál z Jamajky. Přípravné setkání se konalo v Grandchamp, Švýcarsko.)

- 1986 „Budete mi svědky“ (Sk 1,6-8)
 You shall be my witnesses / Vous serez mes témoins
 (Materiál z Jugoslávie [Slovinsko]. Přípravné setkání se konalo v Jugoslávii.)
- 1987 „Sjednoceni v Kristu – nové stvoření“ (2 K 5,17–6,4a)
 United in Christ – a New Creation / Unis dans le Christ – une nouvelle création
 (Materiál z Anglie. Přípravné setkání se konalo v Taizé, Francie.)
- 1988 „Láska Boží zahání strach“ (1 J 4,18)
 The love of God casts out fear / L'Amour de Dieu bannit la Crainte
 (Materiál z Itálie. Přípravné setkání se konalo v Pinerolo, Itálie.)
- 1989 „Vytváření společenství: jedno tělo v Kristu“ (Ř 12,5-6a)
 Building community: one body in Christ /
 Bâtir la communauté: Un seul corps en Christ
 (Materiál z Kanady. Přípravné setkání se konalo ve Whaley Bridge, Anglie.)
- 1990 „Aby všichni byli jedno... aby svět uvěřil“ (J 17)
 That they all may be one... That the world may believe /
 Que tous soient un... Afin que le monde croie
 (Materiál ze Španělska. Přípravné setkání se konalo v Madridu, Španělsko.)
- 1991 „Chvalte Hospodina, všechny národy!“ (Ž 117; Ř 15,5-13)
 Praise the Lord, all you nations! / Nations, louez toutes le Seigneur
 (Materiál z Německa. Přípravné setkání se konalo v Rotenburg an der Fulda, NSR.)
- 1992 „Jděte... já jsem s vámi“ (Mt 28,16-20)
 I am with you always... Go, therefore / Je suis avec vous... allez donc
 (Materiál z Belgie. Přípravné setkání se konalo v Bruges, Belgie.)
- 1993 „Nesme ovoce Ducha pro jednotu křesťanů“ (Ga 5,22-23)
 Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity /
 Pour l'unité: laisser mûrir en nous les fruits de l'Esprit
 (Materiál ze Zairu. Přípravné setkání se konalo v Curychu, Švýcarsko.)
- 1994 „Rodina Boží: povoláná, aby byla jedné mysli a jednoho srdce“ (Sk 4,23-37)
 The household of God: called to be one in heart and mind /
 La maison de Dieu: Appelés à être un dans le coeur et dans l'esprit
 (Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Dublinu, Irsko.)
- 1995 „Koinónia: společenství v Bohu a mezi sebou“ (J 15,1-17)
 Koinonia: communion in God and with one another /
 La koinonia: communion en Dieu et les uns avec les autres
 (Přípravné setkání se konalo v Bristolu, Anglie.)

- 1996 „Hle, stojím přede dveřmi a tluču“ (Zj 3,14-22)
Behold, I stand at the door and knock / Je me tiens à la porte et je frappe
(Materiál z Portugalska. Přípravné setkání se konalo v Lisabonu, Portugalsko.)
- 1997 „Na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem“ (2 K 5,20)
We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God /
Au nom du Christ, laissez-vous réconcilier avec Dieu
(Materiál ze Skandinávie. Přípravné setkání se konalo ve Stockholmu, Švédsko.)
- 1998 „Duch přichází na pomoc naší slabosti“ (Ř 8,14-27)
The Spirit helps us in our weakness / L'Esprit aussi vient en aide à notre faiblesse
(Materiál z Francie. Přípravné setkání se konalo v Paříži, Francie.)
- 1999 „Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid“ (Zj 21,1-7)
He will dwell with them as their God, they will be his peoples /
Dieu demeurera avec eux. Ils seront ses peuples et lui sera le Dieu qui est avec eux
(Materiál z Malajsie. Přípravné setkání se konalo v klášteře v Bose, Itálie.)
- 2000 „Pochválen buď Bůh... který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním“
(Ef 1,3-14)
Blessed be God who has blessed us in Christ /
Béni soit Dieu, qui nous a bénis en Christ
(Materiál z Blízkého východu. Přípravné setkání se konalo v La Verně, Itálie.)
- 2001 „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (J 14,1-6)
I am the Way, and the Truth, and the Life / Je suis le chemin, et la vérité et la vie
(Materiál z Rumunska. Přípravné setkání se konalo ve Vulcanu, Rumunsko.)
- 2002 „U tebe je pramen žití“ (Ž 36,6-10)
For with you is the fountain of life / Car chez toi est la fontaine de la vie
(Materiál CCEE a CEC. Přípravné setkání se konalo v Ottmaringu, NSR.)
- 2003 „Tento poklad máme však v hliněných nádobách“ (2 K 4,4-18)
We have this treasure in clay jars / Car nous avons ce trésor dans des vases d'argile
(Materiál církví v Argentině. Přípravné setkání se konalo v Los Rubios, Španělsko.)
- 2004 „Svůj pokoj vám dávám“ (J 14,23-31)
My peace I give to you / Je vous donne ma paix
(Materiál z Aleppa v Sýrii. Přípravné setkání se konalo v Palermu, Sicílie.)
- 2005 „Kristus – jediný základ církve“ (1 K 3,1-23)
Christ, the one foundation of the church / Le Christ, unique fondement de l'Eglise
(Materiál ze Slovenska. Přípravné setkání se konalo v Piešťanech, Slovensko.)

- 2006 „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“
(Mt 18,20)
Where two or three are gathered in my name, there I am among them /
Là où deux ou trois se trouvent réunis en mon nom, je suis au milieu d'eux
(Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Prosperous, hrabství Kildare, Irsko.)
- 2007 „I hluchým dává sluch a němým řeč“ (Mk 7,31-37)
He even makes the deaf to hear and the mute to speak /
Il fait entendre les sourds et parler les mute
(Materiál z Jižní Afriky. Přípravné setkání se konalo ve Faverges, Francie.)
- 2008 „V modlitbách neustávejte“ (1 Te 5,12a.13b-18)
Pray without ceasing / Priez sans cesse
(Materiál z USA. Přípravné setkání se konalo v Graymooru, Garrison, USA.)
- 2009 „Budou v tvé ruce jedním celkem“ (Ez 37,15-28)
That they may become one in your hand / Ils seront unis dans ta main
(Materiál z Koreje. Přípravné setkání se konalo v Marseilles, Francie.)
- 2010 „Vy jste toho svědky“ (L 24,48)
You are witnesses of these things / ...de tout cela, c'est vous qui êtes les témoins
(Materiál ze Skotska. Přípravné setkání se konalo v Glasgow, Skotsko.)
- 2011 „Sjednocení v učení apoštolů, společenství, lámání chleba a modlitbě“ (srv. Sk 2,42)
One in the apostles' teaching, fellowship, breaking of bread and prayer /
Unis dans l'enseignement des apôtres, la communion fraternelle,
la fraction du pain et la prière
(Materiál z Jeruzaléma. Přípravné setkání se konalo v Saydnaya, Sýrie.)
- 2012 „Všichni budeme proměněni skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista“
(srov. 1 K 15,51-58)
We will all be changed by the victory of our Lord Jesus Christ /
Tous, nous serons transformés par la victoire de notre Seigneur Jésus-Christ
(Materiál z Polska. Přípravné setkání se konalo ve Varšavě, Polsko.)

Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů

- asi 1740 Ve Skotsku se objevují stoupenci letničního hnutí napojení na Severní Ameriku. Jejich obnovné snahy zahrnovaly společné modlitby všech církví za sebe navzájem.
- 1820 Rev. James Haldane Stewart uveřejňuje „Náměty pro všeobecné společenství křesťanů pro vylití Ducha“.
- 1840 Rev. Ignatius Spencer, konvertita k římskokatolické církvi, navrhuje vytvoření „Společenství modlitby za jednotu“.
- 1867 První Lambethská konference biskupů anglikánské církve podtrhuje v preambuli svého prohlášení důležitost modlitby za jednotu.
- 1894 Papež Lev XIII. podporuje zavedení Oktávu modliteb za jednotu v období Letnic.
- 1908 Na popud Rev. Paula Wattsona je zaveden „Oktáv jednoty církví“.
- 1926 Hnutí Víra a řád začíná vydávat „Podněty k Oktávu modliteb za jednotu křesťanů“.
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francie doporučuje zavedení „Všeobecného týdne modliteb za křesťanskou jednotu“ na obecném základě modliteb za „jednotu, kterou chce Kristus, dosaženou tak, jak on chce.“
- 1958 „Unité Chrétienne“ z Lyonu ve Francii a Komise pro víru a řád Světové rady církví začínají spolupracovat na přípravě materiálu pro týden modliteb.
- 1964 Papež Pavel VI. a patriarcha Athenagoras I. se v Jeruzalémě společně modlí Ježíšovu modlitbu „Aby všichni byli jedno“ (J 17).
- 1964 Dekret II. vatikánského koncilu o ekumenismu zdůrazňuje, že modlitba je duší ekumenického hnutí, a vyslovuje se pro slavení týdne modliteb.
- 1966 Komise pro víru a řád Světové rady církví a Sekretariát pro podporu jednoty křesťanů (později přejmenovaný na Papežskou radu pro jednotu křesťanů) začínají s oficiální přípravou textu pro týden modliteb.
- 1968 První oficiální použití materiálu týdne modliteb připraveného Komisí pro víru a řád a Sekretariátem pro podporu jednoty křesťanů (nyní přejmenovaného na Papežskou radu pro jednotu křesťanů).
- 1975 Poprvé je pro týden modliteb použit jako základní text materiál připravený místní ekumenickou skupinou. Tento první text připravila skupina z Austrálie.
- 1988 Texty týdne modliteb jsou použity při inaugurační bohoslužbě Křesťanské federace Malajsie, která sdružuje hlavní křesťanské církve v zemi.

- 1996 Text připravený ve spolupráci s YMCA a YWCA.
- 2004 Je dosaženo dohody, že Komise pro víru a řád a Papežská rada pro jednotu křesťanů budou texty pro týden modliteb za jednotu křesťanů vydávat a rozšiřovat ve stejném formátu.
- 2008 Oslava stého výročí týdne modliteb za jednotu křesťanů – jeho předchůdce, Oktáv jednoty církve, se prvně slavil r. 1908.